

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Waar waart gij? [p.6]

Gereformeerde Gemeente Scheveningen

28/09/2017
jaargang 95

nr 52

In 1870 ontstaat er in Scheveningen een Oud Gereformeerde Gemeente, die aanvankelijk in verschillende zaaltjes en woonhuizen bijeenkomt. In 1892 laat ds. A.H. Geerts echter voor eigen rekening een kerkje aan de Havenkade bouwen. In 1921 wordt het huidige kerkgebouw betrokken. De 'Eben-Haëzerkerk' telt 340 zitplaatsen. Van 1923 tot 1933 behoort de gemeente tot de

Federatie van Oud Gereformeerde Gemeenten, waarna zij zich aansluit bij de Gereformeerde Gemeenten. Omdat het ledental al geruime tijd een dalende lijn vertoont, wordt de gemeente per 1 oktober samengevoegd met die van Den Haag. Vanaf 1 januari 2018 zullen daar ook alle kerkdiensten worden gehouden. De gemeente is vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 147.

Hopen op de HEERE

Psalm 130 is één van de pelgrimsliederen, een lied Hammaäloth. Deze psalmen (120-134) werden gezongen als vrome Israëlieten op weg waren naar het heiligdom in Jeruzalem. Het is ook de zesde -van de zeven- boetsalmen in het boek der Psalmen.

Israël hope op de HEERE; want bij de HEERE is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing.

Psalm 130:7

Onze vaders hebben er in de Statenvertaling zo treffend boven gezet: 'Deze psalm is een hartgrondig gebed van een godzalig mens, zeer beroerd zijnde vanwege zijn zonden, vertrouwend nochtans vastelijk, dat God hem dezelve vergeven zal, vermanende Israël ook op de Heere te hopen.' Misschien, lezer(es), dat u uzelf onmiddellijk buitengesloten voelt na deze uitleg. Godzalig? O dan gaat het niet over mij! Maar erger u niet aan deze eerlijke woorden, maar smee om zo'n mens te mogen worden. Nee, niet iemand die dat van zichzelf zegt, maar dat het Gods getuigenis over uw leven zou mogen zijn! Veel verklaarders menen dat deze Godzalige David was. In elk geval wist hij zich in diepe ellende. Als het niet door de omstandigheden was, dan wel door zijn geweten. Hij heeft het voortdurend over ongerechtigheden en smeekt om vergeving. 'Hij voelde zich als een zeeman, die schipbreuk had geleden en overboord was geslagen in de woedende zee', merkt een verklaarder op. Een psalm uit de diepte! Maar hij bleef 'in leven' om de grote daden des Heeren te verkondigen. Zijn gebed te midden van de golven was een herinnering, waard om te bewaren.

Oproep

De onbekende dichter roept de pelgrims naar Sion toe: 'Israël hope op de HEERE'. Dan is het nodig te leren dat we niet op mensen kunnen hopen. Dat is de hoop van de huichelaar, die als een

spinnenweb door de eerste rukwind van eeuwig ongenoegen zal worden weggevaagd. Hebt u geleerd om te wanhopigen, behouden te worden uit een andere bron dan door het bloed van het geslachte Lam? Dan is dat roepende, smekende en zoekende leven van deze dichter niet onbekend. Zijn klachten vanuit de diepten. Zijn vrees als de HEERE zijn ongerechtigheid gadeslaat. Maar ook zijn verwachten van de HEERE en het hopen op Zijn woord. 'Israël hope op de HEERE, want bij de HEERE is goedertierenheid'.

Opmerkelijk is dat in bijna de hele psalm de grootste Naam 'HEERE' gebruikt wordt. De God van het verbond wordt aangeroepen! Nee, de dichter hoopt allereerst niet op genade of op verlossing. Hij zegt niet: 'Israël hope op genade of op verlossing'. Nee, 'Israël hope op de HEERE'.

Kom, Sionsvolk, wat verwacht u van Die God? Hoor: Hij zal Zijn wachtend, verwachtend Israël niet van zich stoten. Philpot schrijft: 'Hij zal haar niet wegwerpen met de bliksems van Zijn toorn; Hij zal genade bewijzen aan de arme, schuldige zondaar, die met stof op het hoofd, gekleed in zak en as, zijn vuilheid voor de Heere komt betreuren en beklagen. Er is geen toorn in de boezem des Heeren jegens hem; er is genade, vergevende genade in de boezem van Jehova voor Israël (...)'.

Waar komt toch die hoop vandaan? Als Israël op zichzelf ziet, kan zij geen greintje hoop hebben. Wat zou Israël, wat zouden wij voor offers mee moeten sjouwen de berg Sion op? Waarmee zullen wij de Heere tegenkomen op Zijn heilige berg, daar waar Zijn woning staat? Als zo'n pelgrim ziet op de heilige wet, dan is er geen enkele verwachting. En van andere mensen is ook al niets te verwachten. Maar wat een wonder als deze moede pelgrim het hoofd mag opheffen naar de bergen, 'vanwaar mijn hulp komen zal'. Dan jubelt de dichter van psalm 121: 'Mijn hulp is van de HEERE, Die hemel en aarde gemaakt heeft'. Als het geloofsoog toch mag zien op God de Vader, in Zijn verkiezende liefde, op

ds. B. Labee,
Veenendaal

In dit nummer

5	Het moment van de dagopening [1]	2	Hopen op de HEERE
		3	Onderwijs van vader Smytegelt [38]
		4	Commentaar: Het primaat van de kerkelijke rechtsgang
		6	Waar waart gij? [3]
		7	Dat wil zeggen
8	Hellenbroek: De stem van de Heere gehoord [3]	9	Ds. R. Kattenberg 40 jaar predikant
		10	Jeugdrubriek
		11	Boekennieuws
		12	Kerknieuws
20	Zichzelf mishagen	14	Berichten
		15	Kerkdiensten

Onderwijs van vader Smytegelt [38]

God de Zoon, in Zijn zoenbloed, op God de Heilige Geest, in Zijn heiligend werk! Bij die God is goedertierenheid. Die heerlijke deugd in God, waarom een verloren maar verkoren zondaar niet wordt weggewezen. Onbekeerde zondaar/zondares, zou je die God niet zoeken en aanroepen met dit Sionsvolk?

Ontferming

Deze wonderdoende God ontfermt Zich over albedervers, want bij Hem is goedertierenheid. 'Israël hope op de HEERE; want bij de HEERE is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing'. De kanttekening (9) schrijft bij het eerste deel van de tekst: 'Alsof hij zeide: Gelijk ik op de Heere wachtende, hulp en verlossing verkregen heb, zo doe ook Israël, dat is, de kerke Gods en alle godzaligen in het bijzonder. Anders: O Israël, hoop op de Heere.'

De dichter krijgt hoop en moed voor anderen, als hij ziet op de genade aan hem bewezen. Hij verlost mij, hoewel ik beladen was met ongerechtigheid. Daarom kan en wil Hij ook anderen redden uit hun grootste ellende.

Ouders/opvoeders, krijg je zo weleens moed voor de kinderen aan je zorgen toebetrouwd? Grootouders, mag het gebed tot de Heere weleens sterk zijn, als de Heere het voor eigen hart en leven zo wel maakt? Bij de God des verbonds is goedertierenheid en bij Hem is veel verlossing. Dat brengt bij die tweede 'reden' waarom de dichter oproept om het van God te verwachten. Bij het slot van deze tekst schrijven onze vaderen in de kantlijn: 'want Hij verlost er velen van vele en grote zonden, door Zijn grote en menigvuldige barmhartigheid' (kanttekening 10). Hebben wij zo'n verlossing nodig gekregen? En benodigen wij, bij vernieuwing op de pelgrimstocht naar Sion, Deze Verlosser? Zijn Naam is Jezus, Zaligmaker, want Hij zal Zijn volk zalig maken (verlossen) van al hun zonden. 'Israël hope op de HEERE; want bij de HEERE is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing.'

ds. B. Smytegelt
Uit: "Maandagse
Catechisatiën"

Van de vergeving der zonden

Vr. Waaraan zou men met onfeilbare bewijzen kunnen weten of iemands zonden waarlijk vergeven zijn? (vervolg)

2e. Zo uw zonden vergeven zijn, gij zult de gestalte kennen van uzelf te oordelen. 'Heere', zeggen zij, 'mijn hart veroordeelt mij en ik ben een kind des doods en heb geen andere Rechter van node dan mijn eigen hart, om mij in de hel te werpen'.

3e. Zo uw zonden vergeven zijn, gij zult bij ondervinding kennen de gestalte van aanhoudend worstelen. Wat zal ik U verzoeken en waarmede zal ik tot U komen? Ik zal mij aan Uw voeten nederwerpen en om genade smeken. Belieft Gij mij de scepter toe te reiken, ik zal U daar eeuwig voor danken, doch zo niet, zo zal dit evenwel mijn troost zijn dat ik aan Uw voeten gestorven ben. Ik zal mijn Rechter om genade bidden, ik zal tot God zeggen: 'Verdoem mij niet'.

4e. Zo een zal bij ondervinding kennen dat hij de toevlucht genomen heeft tot de Zone Gods. 'Die weg was mij dienstiger en geen andere', zeggen ze, 'en ik gaf mij over op genade en ongenade. De hemel geve dat ik mij niet vergis'.

5e. Wie de zonden vergeven zijn, zal dit kennen bij ondervinding, dat hij gezegd heeft: 'Ik wil tegen God zo niet meer zondigen, geef mij Uw vrees in mijn hart'.

6e. Dan barsten zij uit in de roem van God en zeggen: 'Mij is barmhartigheid geschied, mij zo'n wormpje, Heere. Gij zoudt Uw eer gehad hebben met mij in de hel te werpen'. 'Loof de Heere, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden' (Ps. 103:2). 'Want zo hoog de hemel is boven de aarde, is Zijn goedertierenheid geweldig over degenen die Hem vrezen' (vers 11). 'Zo ver het oosten is van het westen, zo ver doet Hij onze overtredingen van ons' (vers 12). 'Ik wist wel', zegt God, 'dat gij van de buik af een overtreder zoudt zijn'. Denkt zo een nu aan de hemel, die is voor hem open. Denkt hij aan God, met Hem is hij verzoend. Denkt hij aan de dood, die zal hem tot God brengen en de hel is voor hem gesloten.

(wordt vervolgd)

Het primaat van de kerkelijke rechtsgang

ds. W. Silfhout,
Capelle aan
den IJssel

In toenemende mate wordt de burgerlijke rechter ingeschakeld ter beslechting van kerkelijke conflicten. Zolang de kerk zich houdt aan de eigen regels voor de beslechting van geschillen, zal de burgerlijke rechter zich afhoudend opstellen. Als in ieder geval maar is voldaan aan elementaire eisen van een behoorlijke rechtsgang. Vooral als het om geloofsvragen gaat, neemt de rechter in het algemeen de nodige distantie in acht.

kunnen dus uitzonderingen zijn. Van elementair belang daarbij is dat de kerk haar eigen regels heeft en die ook op een goede wijze toepast. Daaraan ontbreekt het in de praktijk nog weleens. De praktijk van het kerkelijke leven bewijst dat. Wijlen ds. G.H. Kersten klaagde er in zijn tijd al over dat bij sommigen het kerkrecht in de buik zit, in plaats van dat het op papier staat. Er wordt dan meer afgestaan op het gevoel, dan op de regels die in dat geval moeten worden toegepast.

Nog erger als eigen gelijk koste wat kost moet worden gehaald. Ook kerkenraden kunnen beslissingen nemen die niet juist zijn. Daarvoor hebben we gelukkig in ons kerkverband de mogelijkheid dat mensen die zich verongelikt voelen, in beroep kunnen gaan bij een meerdere vergadering. In eerste instantie bij de classis, maar vervolgens kunnen zij zich ook nog beroepen op de Particuliere Synode en de Generale Synode.

In het burgerlijk recht kennen we de mogelijkheid van een kort geding voor spoedeisende zaken. Voor spoedeisende zaken in het kerkelijke leven is het mogelijk de classis vervroegd bijeen te roepen, maar ook dan kan het nog lange tijd duren voordat er een (voorlopige) uitspraak is. Het ware misschien te overwegen om binnen de kerkelijke rechtsgang daarvoor een betere mogelijkheid te creëren.

Elementaire beginselen

Het is van groot belang in dit opzicht steeds de vinger aan de pols te houden om de burgerlijke rechter niet een handvat te geven om zich met interne kerkelijke conflicten in te laten, omdat de eigen regels ontoereikend of in strijd zijn met elementaire beginselen van Nederlands recht. Bijvoorbeeld omdat niet de nodige zorgvuldigheid in acht is genomen of het beginsel van hoor en wederhoor is geschonden.

Dat we willen voorkomen dat zij die zich verongelikt voelen naar de burgerlijke rechter stappen, vindt niet zijn reden in het feit dat de kerk het beter zou doen dan de burgerlijke rechter, maar in het feit dat de kerk het *anders* moet doen dan de burgerlijke rechter. Natuurlijk wel met inachtneming van regels van zorgvuldigheid, zoals die ook in het burgerlijk recht en strafrecht gelden, maar omdat de kerk van een totaal andere orde is dan de staat. Ook is de kerk geen vereniging met bestuurders die ter verantwoording kunnen worden geroepen, maar een openbaring van het lichaam van Christus met de door God Zelf gegeven ambten.

Dat ervoer ook een door de Hongaars-Gereformeerde Kerk afgezet predikant. Hij vocht zijn afzetting aan en eiste schadevergoeding, eerst bij de rechter in eigen land, daarna bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM). Telkens werd hij in het ongelijk gesteld. Uiteindelijk oordeelde de grote kamer van het EHRM dat de burgerlijke rechter zich in beginsel niet mag mengen in de interne kerkelijke rechtsgang. Een uitspraak die in grote lijnen de bestaande jurisprudentie (het geheel van uitspraken) bevestigt.

Distantie

We mogen dankbaar zijn dat tot in de hoogste rechterlijke instantie toe de rechter deze distantie in acht neemt. Daarmee wordt bevestigd dat de kerk naast de staat een eigen zelfstandige positie heeft in het rechtssysteem.

Ook nu in toenemende mate de burgerlijke rechter wordt ingeschakeld om kerkelijke geschillen te beslechten, mogen we wel opmerken dat de vrijheid nog aan de kerk is gelaten om kerkelijke conflicten op te lossen naar de regel van Gods Woord en de orde van de kerk.

Bij de oplossing van kerkelijke conflicten moet het gaan om de eer van God, het welzijn van de gemeente en het behoud van zondaren. Kerkelijk recht is niet gericht op vergelding of op genoegdoening, maar op genezing, herstel. Daarbij moet de liefde

tot God en de liefde tot de naaste leidraad zijn. Dat betekent overigens niet dat dan alles maar met de mantel van de liefde moet worden bedekt. Ook in het kerkelijk leven kunnen er conflicten ontstaan die bevestigen dat ook de kerk 'kerk buiten het paradijs' is.

In beginsel

De distantie die de burgerlijke rechter in dit opzicht in acht neemt, is niet absoluut. In de uitspraak van het EHRM wordt de uitdrukking 'in beginsel' gebruikt. Er

Het moment van de dagopening ^[1]

'Jongelui, we beginnen vandaag met het lezen uit de brief van Jakobus. Het gedeelte waarin Jakobus aandacht vraagt voor de praktijk van het geloof. Toon mij uw geloof uit uw werken.' 'Kun je met goede werken dan de zaligheid verdienen? Of uit je werken aantonen dat je het ware geloof uit genade hebt ontvangen en als vrucht van de dankbaarheid dat in de praktijk van het dagelijks leven laten zien? Want het komt wel op het ware geloof aan. Het werk van de Geest van Christus in je hart.'

H. van Grol,
Scherpenzeel

Zo zou de inleiding van een dagopening op een christelijke middelbare school er uit kunnen zien. Bewust: een inleiding. Want het is natuurlijk het mooist als er een gesprek volgt. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat dat lang niet altijd het geval is. Misschien moet een gesprek ook ontstaan, zeg maar: geboren worden. Dan laat het indrukken na. En als er vervolgens ruimte ontstaat om persoonlijke zaken te delen, is er iets moois gegroeid.

Voor de docent die het gesprek leidt(!), is dit een grote verantwoordelijkheid. Wat zeg je wel, hoe zeg je het en waarom zeg je het zoals je het zegt? Belangrijke handvatten zijn: spreek eenvoudig Gods Woord na, spreek waar het kan vanuit je hart en spreek altijd goed van de Heere.

Over Psalm 42

In twee artikelen aandacht voor de dagopening. De artikelen zijn vanuit de situatie op een middelbare school geschreven. Het belang, de voorbereiding,

de invulling, adviezen en een uitgewerkte tekst bij Psalm 42 komen aan de orde. Op diverse scholen (niet alleen christelijke) en in veel publicaties - zo leert een kleine zoektocht - wordt aandacht besteed aan het belang van de dagopening. Een mooie samenvatting vond ik in dit citaat: 'De christelijke identiteit op een school staat of valt met de *echtheid* van een docent. Leraren die in dagopeningen een vuur weten te ontsteken en dat overbrengen op leerlingen, kunnen het verschil maken'. Soms vinden docenten het moeilijk om de juiste toon te treffen. Uit een recent onderzoek van Verus (namens de Protestantse Theologische Universiteit en de CHE) naar de plaats van de Bijbel in het christelijk onderwijs citeer ik het: 'Leraren geven ook aan dat ze kennis en vaardigheden missen, met name om het gesprek met leerlingen te voeren en hen in staat te stellen zelf betekenis in de Bijbel te ontdekken'. Er is dus nog een slag te slaan. Is de dagopening voor leerlingen een verplichte bezigheid? En misschien ook

wel voor de docent? Iets wat nu eenmaal bij een christelijke school hoort? Hopelijk ziet u het anders. En het is ook anders. Het belang zit in de bezinnende aandacht om in alle rust aan het begin van de dag te buigen onder het gezag van Gods Woord, daar met elkaar over te spreken, te bidden en te zingen. Vraag maar eens aan oud-leerlingen wat ze het meeste missen in het hoger onderwijs in vergelijking met hun oude, christelijke school. Dat blijkt vaak de dagopening te zijn. 'Meneer, op de universiteit beginnen ze gewoon. Wat leeg is dat'.

Doorleefde voorbereiding

De dagopening staat of valt met doorleefde voorbereiding. De dagopening, zo zei een predikant bij de jaaropening eens, moet de best voorbereide 'les' van de hele dag zijn.

Hoe kan een docent zich voorbereiden? De beste voorbereiding begint met gebed om de leiding van Gods Geest. Daarna volgt het lezen van het Bijbelgedeelte, het overdenken en mediteren. Gelukkig zijn daar goede hulpbronnen voor, de kanttekeningen, Bijbelverklaringen, de Bijbel met uitleg, meditatieve literatuur, enzovoort. De meeste scholen gebruiken een Bijbelrooster aan de hand van een thema. Zorg ook voor een paar concrete, praktische en actuele vragen voor de leerlingen. Vertolking van Gods Woord naar de praktijk van het dagelijkse leven is een belangrijke voorwaarde.

Zoek ook met zorg de psalmen bij het Bijbelgedeelte uit. Lees de Psalm voor en leg de tekst uit. Ook daar zijn goede hulpmiddelen voor. Dat geldt ook voor het zingen. Geef dat niet zomaar op, hoewel het soms lijkt alsof de docent alleen zingt. Maak duidelijk dat Luther gelijk had toen hij zei dat zingen 'dubbel bidden' is.

Teksten op de website

De voorbereiding moet niet alleen door de docent gebeuren. Ook de leerlingen moeten zich voorbereiden. Laten scholen de dagteksten op hun website zetten of bij de roosterwijzigingen. Dan kunnen (hopelijk doen ze het ook) de leerlingen het gedeelte alvast lezen. Wellicht ontstaat er dan een vraag.

Tenslotte moeten ook de ouders de dagopening van de scholen in hun gebed meenemen. Vraag in uw gezin en met uw kinderen om een zegen over de dagopening. Het zal echt niet de eerste keer zijn dat de Heere een dagopening tot eeuwige zegen wil stellen. Daar zijn diverse voorbeelden van bekend.

(slot volgt)

Waar waart gij? [2]

Enkele gedachten rondom de oorsprong van het heelal

Spreken over de oorsprong van het heelal vraagt bescheidenheid. Het zoeken naar antwoorden op vragen moet gebeuren vanuit het verlangen naar het - meer en meer - kennen van de Heere.

H.R. Keurhorst,
Veenendaal

In dit tweede artikel gaan we kort in op enkele basisuitgangspunten van wetenschap en de evolutietheorie. De Heere heeft de mens verstand gegeven. In de wetenschap wordt het verstand gebruikt voor het verklaren van allerlei verschijnselen in de 'zichtbare' werkelijkheid. In onze tijd gebeurt het vooral aan de hand van experimenten, die voor gegevens (data) zorgen. Op basis van deze data proberen wetenschappers de werkelijkheid te begrijpen (voorbeeld: Hoe werken ziektekiemen?) en te beïnvloeden (voorbeeld: Hoe kunnen we ziektekiemen onschadelijk maken?). De resultaten van de wetenschap zijn soms indrukwekkend.

Maar de wetenschap heeft grenzen. De meeste data die de wetenschap gebruikt, komen uit een vrij korte periode (van circa 70 jaar). Men moet daarom voorzichtig zijn om op basis hiervan stellige uitspraken te doen over het verleden of de toekomst. Het debat over de opwarming van de aarde laat zien hoe moeilijk het is om iets stellig te beweren op basis van een aantal data. De wetenschap interpreteert de data op basis van theorieën. Veel theorieën gaan terug op één of meer (onbewezen!) aannames, die als basisuitgangspunten van een theorie dienen. Maar iedere theorie kent zijn beperktheid en grenzen. Denk alleen al aan de aannames en theorieën rondom het verklaren van menselijk gedrag, waarover wetenschappers erg van mening verschillen.

Andere grenzen zijn dat de wetenschap geen (ethische) uitspraak doet over de waarde van iets en ook niet aangeeft of iets goed of fout is. Het probleem daarvan is dat alles wat goed oplevert waardevol is en alles wat mogelijk is ook goed is (zoals embryoselectie).

In het verleden stond GóD centraal in de wetenschap. Theologie was de koningin van de wetenschappen. Kennis van de natuur

moest uiteindelijk leiden tot kennis van God. Op dit moment wordt het boek van de natuur precies voor het tegenovergestelde gebruikt: alles verklaren zonder God. (het zogenaamde 'naturalisme'). Verstand en wetenschap zijn grote gaven, maar hebben hun duidelijke grenzen. 'De vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid, allen die ze doen, hebben goed verstand' (Ps. 111:10).

Evolutietheorie

De evolutietheorie heeft zijn uitgangspunt vooral in waarnemingen van Charles Darwin. Hij zag op de Galapagoseilanden vinken die zich hadden aangepast aan de omgeving. Dit aanpassen wordt nu 'micro-evolutie' genoemd en dat zien we overal om ons heen. De evolutietheorie werkt dit principe echter uit tot de enige verklaring van het ontstaan van het hele heelal, de zogenaamde 'macro-evolutie'. Hierbij worden dus beperkte data met behulp van een *theorie* geïnterpreteerd. Vervolgens wordt het gepresenteerd als dé verklaring van (het ontstaan van) de werkelijkheid. Weliswaar geeft men toe dat er nog wat 'gaten' in het weefsel van deze theorie zitten, maar dat de kern zou betrouwbaar zijn.

De evolutietheorie gaat terug op drie basisstellingen:

- (1) Er is sprake van een voortgaande ontwikkeling over miljarden jaren.
- (2) Alle levende wezens gaan terug op gemeenschappelijke afstamming.
- (3) De basis voor de ontwikkeling is natuurlijke selectie.

Bediening van het genadeverbond

Dit zijn de drie centrale aannames van de evolutietheorie op basis van allerlei gegevens. Het claimt hét antwoord te zijn op alle vragen. Het is echter een interpretatie, die teruggaat op een beperkte (naturalistische) manier van kijken naar de werkelijkheid.

Het creationisme, dat weliswaar ook niet in staat is om een sluitende verklaring te geven, laat zien dat het mogelijk is om aannemelijke verklaringen te geven voor allerlei verschijnselen in een wereld van zo'n 6000 jaar oud. Zij proberen aan te sluiten bij de historische gegevens vanuit Genesis.

Vergelijk het eens met het opgraven van een oude stad. Het is voor een archeoloog onmogelijk om op basis van enkele vondsten te vertellen wat voor mensen er leefden en wat ze deden. Er zijn veel visies, maar niemand van de onderzoekers was erbij. Zo is het ook met het ontstaan van de aarde. Één was erbij: de Maker Zelf!

Luisteren of redeneren

Het eerbiedig luisteren naar het Woord van de Schepper is de meest betrouwbare weg. Het redeneren met ons beperkt verstand vanuit de wetenschap is een weg vol onzekerheden. 'Vertrouw op den HEERE met uw ganse hart, en steun op uw verstand niet' (Spr. 3:5).

De bekende wetenschapper Blaise Pascal zei: 'De laatste stap van het verstand is te erkennen dat er oneindig veel dingen zijn die het te boven gaan; het is door en door zwak als het niet tot deze kennis komt'.

Wanneer we de grootheid van de schepping op ons laten inwerken en de beperktheid van ons verstand en inzicht, blijft verwondering over: 'Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt' (Ps. 8:5).

(wordt vervolgd)

God regeert de mens verbondsgewijs. Vorige week zagen we dat het genadeverbond een *wezen* heeft, dat bepaald wordt door Gods soevereine verkiezende liefde in Christus Jezus. Dit *wezen* omvat Gods uitverkoren Kerk, met een hoofdletter, dus de onzichtbare Kerk. Dit genadeverbond heeft echter ook een *bediening*. Dat is de lichtkring waarin het Evangelie schijnt, dus de zichtbare kerk. Het wordt ook wel 'de erve van het genadeverbond' genoemd; of kerk, met een kleine letter. Daartoe behoren wij met onze gedoopte kinderen. Wat een onuitsprekelijk voorrecht! Nog hoor ik het wijlen ds. A. Vergunst zeggen: 'het voorecht van het gedoopt zijn kunnen we nooit hoog genoeg waarderen. Als het maar nooit de noodzaak van wedergeboorte overbodig maakt'. We bevinden ons namelijk 'onder Gods bijzondere zorg en heerschappij', leest u straks... De woorden Gods zijn ons toebetrouwd. De handen Gods zijn naar ons uitgebreid. De genade Gods wordt ons verkondigd: 'Christus' aanbod van genade aan alle leden van de zichtbare kerk in de bediening van het Evangelie', zegt de Puriteinse belijdenis. Want die geroepen worden, die worden ernstiglijk geroepen, want God betoont ernstig en waarachtig wat Hem welbehaaglijk is. Namelijk dat de geroepen tot Hem komen en belooft... zegt onze Dordtse belijdenis. Over de belofte van het Evangelie gesproken!

v. A.

Uit de Grote Catechismus van Westminster:

Vraag 33: Werd het genadeverbond altijd op een en dezelfde wijze bediend?

Antwoord: Het genadeverbond werd niet altijd op dezelfde wijze bediend, maar de bediening ervan onder het Oude Testament verschilde van die onder het Nieuwe Testament.¹

¹ 2 Kor. 3:6-9.

Vraag 34: Hoe werd het genadeverbond onder het Oude Testament bediend?

Antwoord: Het genadeverbond werd onder het Oude Testament bediend door beloften¹, profetieën², offeranden³, de besnijdenis⁴, het Pascha⁵ en andere typen en inzettingen die allen voorafschaduwingen waren van de Christus Die komen zou. Deze waren voor die tijd voldoende om de uitverkorenen op te bouwen in het geloof in de beloofde Messias⁶, door Wie zij op dat moment volkomen verzoening voor al hun zonden en de eeuwige zaligheid ontvingen.⁷

¹ Rom. 15:8. ² Hand. 3:20, 24. ³ Hebr. 10:1. ⁴ Rom. 4:11. ⁵ 1 Kor. 5:7. ⁶ Hebr. 11:13. (Zie ook Hebr. 8, 9, 10) ⁷ Gal. 3:7-9, 14.

Vraag 35: Hoe wordt het genadeverbond onder het Nieuwe Testament bediend?

Antwoord: Onder het Nieuwe Testament, toen de hoofdinhoud van het verbond, Christus, werd geopenbaard, werd en moet hetzelfde genadeverbond bediend worden in de prediking van het Woord¹ en in de bediening van het sacrament van de doop² en het heilig avondmaal.³ Daarin wordt de genade en de zaligheid duidelijker aan alle volken voorgedragen en komt zij tot haar volledige doel of ontplooiing.⁴

¹ Mark. 16:15. ² Matth. 28:19-20. ³ 1 Kor. 11:23-25. ⁴ 2 Kor. 3:6-18; Hebr. 8:6, 10-11; Matth. 28:19.

DE GROTE CATECHISMUS VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden', Thera Tanis-Baars/prof.dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij

Abraham Hellenbroek [3]

De stem van de Heere gehoord

ds. W.A. Zondag
Woerden

In de vorige aflevering stonden we stil bij de bijzondere intredeprek van Hellenbroek. In deze preek ontvouwt hij hoe een prediker de 'stem van de Heere' moet leren vertolken.

Zo past het alle welgeaarde dienaren van God, zo haast zij Gods stem tot hen horen roepen, gereed te zijn' (foto: kerk in Zwammerdam).

mij terstond de Hemelvoogd vragen wat ik roepen zou. En dat met dat inzicht, omdat ik anders niet roepen wilde, dan hetgeen de Heere God gesproken had'.

Grote bezwaren had hij ook. (Welke prediker herkent dat niet uit eigen leven?). In de eerste plaats werd hij bepaald bij de 'zware moeilijkheid van het werk waartoe ik geroepen werd'. Hij realiseerde zich dat er niet alleen 'een welriekende roos' maar ook 'doornen' zouden worden ontmoet. 'Men moet hier als herders dikwijls de hitte des daags en de vorst des nachts, die de mens verteert, dragen'.

Wat een bezwaren ontmoet hij dan. Hij heeft nodig: een geestelijk oordeelsvermogen, een bekwaam geheugen, een hart dat een 'goede reden moet kunnen uitgeven', een tong als de pen van een vaardige schrijver, lippen die wetenschap bewaren. Nee, het zou hem niet verwonderd hebben als hij met Mozes had gezegd: 'Zendt toch een ander, Heere'.

Ook overdacht hij de zwakheid en zondigheid van zijn eigen natuur en zo zag hij dat 'zulk een kostelijke schat in dit aarden vat weinig paste'. Hij zag dat hij met Uzza gevaar kon lopen verkeerd te handelen in het heiligdom... Hij benoemt daarbij een hele stoet predikers – Jakob, Mozes, Elisa en Jesaja – waarin hij zich herkende. Daarna doet hij beklag over het gebrek aan geestelijk inzicht en zijn geestelijke onbekwaamheid: 'terwijl ik uit mijzelf geheel blind, onwetende en kreupel ben omtrent Goddelijke waarheden en in het betreden van de weg der zaligheid'.

Hulp en bijstand

En zo waren er nog de bezwaren van zijn jonkheid en de onbekwaamheid om te spreken. Maar, zo vervolgt hij, uiteindelijk werden al die bezwaren weggenomen. Hij mocht gehoorzaam zijn aan de roepende stem van de Heere, steunend op de hulp en bijstand van de Geest. En zo antwoordde hij met de profeet: 'Wat zal ik roepen?' Het was zijn hartelijke wens om alleen Gods Woord te verkondigen. Aan het eind van de preek houdt hij zijn hoorders voor: 'Ik heb dan ook niet anders voor dan alleen het Woord Gods onder u te prediken. Dat is alleen mijn sieraad daar ik mee pronken zal. Gelijk een rechtsgeleerde zonder wetten van Justinianus zich schaamde te spreken, zo zal ik ook niets buiten de wet en het Woord van die enige Wetgever, Die behouden en verderven kan, spreken'.

(wordt vervolgd)

De preek is nog om een andere reden bijzonder. De jonge Hellenbroek geeft ook een verantwoording van 'hoe' hij heel persoonlijk de stem van de Heere heeft gehoord. De stem die hem riep tot het ambt van predikant. Nadat hij de tekst heeft verklaard en heeft aangegeven waaruit het 'roepen Gods' bestaat, zegt hij dat dienaren door de Heere worden gebruikt om de Goddelijke boodschap te verkondigen: 'Zo past het alle welgeaarde dienaren van God, zo haast zij Gods stem tot hen horen roepen, gereed te zijn, op te merken en te antwoorden. Heden, heden, indien gij Zijn stem hoort, zingt daarom de grote Zangmeester van de heilige maatzen in de 95ste Psalm'. Als Jesaja mocht hij op de vraag: 'Wie zal ik zenden en wie zal voor Ons heengaan?' Toen zeide ik: Zie, hier ben ik'. En met de discipelen, Petrus en Andreas, Jakobus en Johannes, 'draalde ik niet alle netten van vleselijke en wereldse inzichten te verlaten en Jezus na te volgen'.

Achtmaal gehoord

Hoe is dat gegaan? Heel persoonlijk vertelt hij hoe de Heere hem tot de dienst van de Koning had geroepen, hoe hij de stem Gods heeft gehoord die tot hem zei dat hij moet gaan 'roepen'. 'Een stem die op verschillende tijden en langs vele trappen geschiedt en van mij gehoord is'. Achtmaal, zo tellen wij, heeft hij in de middellijke weg die stem gehoord. Puntsgewijs loopt hij ze in de preek langs.

Hij begint bij het besluit van God. Het is de stem van eeuwigheid die heeft bepaald dat Hellenbroek zal gaan 'roepen'. 'In zulk een zin dunkt mij dat ik dezelfde stem die God aan Jeremia toegalmde, ook in mijn oren hoor dreunen: Eer Ik u in moeders buik formeerde, heb Ik u gekend, en eer dat gij uit de baarmoeder voortkwam heb Ik u geheiligd; Ik heb u den volken tot een profeet gesteld'.

Hij werd bewaard voor geestelijke hoogmoed, denkend dat 'ik reeds alles wist wat er te roepen valt'. Nee, 'mijn onmacht deed

Ds. R. Kattenberg 40 jaar predikant

Namens de kerken-
raad van Lelystad,
scriba J. Bonhof

Op 7 september was het veertig jaar geleden dat ds. R. Kattenberg bevestigd werd als predikant. Dit was in de nog jonge gemeente van Lelystad, die in hem haar eerste predikant ontving.

Na eerst gewerkt te hebben in de accountancy en als administrateur werd Kattenberg in 1973 toegelaten als student tot de Theologische School van de Gereformeerde Gemeenten. Hierin mocht hij dezelfde gang maken als zijn onvergetelijke vriend wijlen ds. D. Rietdijk.

Toen kandidaat Kattenberg in 1977 beroepbaar werd, kreeg hij vrijmoedigheid om het beroep naar Lelystad aan te nemen. Zijn leermeester, ds. A. Vergunst, bevestigde hem met de woorden vanuit Jeremia 15:19 '...gij zult voor Mijn aangezicht staan; en zo zij het kostelijke van het snode uittrekt, zult zij als Mijn mond zijn.' 's Avonds deed onze broeder intrede naar aanleiding van 2 Korinthe 2:14: 'En Gode zij dank, Die ons allen tijd doet triumferen in Christus en de reuk Zijner kennis door ons openbaar maakt in alle plaatsen.' Deze tekst typeert zijn prediking, waar het altijd zijn be-geerte is 'de reuk van de kennis van Christus openbaar te maken.'

Geestelijke banden

Ds. Kattenberg heeft veel voor de (toen nog) jonge gemeente en voor de Timótheusschool mogen betekenen. Er mocht zegen zijn op de prediking en er ontstonden geestelijke banden, die er nu nog mogen zijn. Het was voor de gemeente een grote schok toen bekend werd dat de Heere zijn hart had overgebogen naar de gemeente van Scheveningen. Op 5 juni 1983 werd afscheid genomen met de woorden uit Jeremia 17:16.

In Scheveningen werd ds. Kattenberg op 15 juni 1983 bevestigd.

Daar heeft hij mogen dienen tot 4 januari 1987. Na Scheveningen volgde van 7 januari 1987 tot 25 juni 1995 Arnhem en van 5 juli 1995 tot 2 januari 2000 Vlissingen. In de Zeeuwse periode werd het boekje "Spreeken door de Geest" uitgegeven, met daarin door hem uitgesproken Pinksterpreken. Van 5 januari 2000 tot 9 november 2005 was hij voor de tweede maal predikant van de gemeente in Arnhem.

In 2002 mocht broeder Kattenberg gedenken 25 jaar predikant te zijn. Bij die gelegenheid ontving hij een koninklijke onderscheiding, vanwege zijn jarenlange inzet voor de Jeugdbond, het toenmalige deputaatschap Algemeen Kerkelijke zaken en verschillende besturen. Tijdens de tweede Arnhemse periode moest een heupoperatie plaatsvinden. Door Gods trouwe zorg kon na een herstelperiode naar de lust van zijn hart de prediking voortgezet worden.

Eervol emeritaat

Zijn eerste gemeente werd ook zijn laatste gemeente. Op 16 november 2005 werd hij voor de tweede keer verbonden aan de gemeente van Lelystad. Hij werd bevestigd met de woorden van Matthéüs 28:20 en hij deed intrede naar aanleiding van Hebréeën 13:8. Op 1 januari 2008 werd hem eervol emeritaat verleend, waarna hij, zolang zijn gezondheid het toeliet, vele hulpdiensten verrichtte.

Hoewel er een groot verlangen is om het Evangelie van vrije genade te verkondigen moest onze broeder in het voorjaar van dit jaar besluiten het voorgaan in de gemeenten (voorlopig) te beëindigen.

De God aller vertroosting bemoedige broeder Kattenberg en zijn vrouw met Zijn Woord en Geest: 'Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid' (Hebr. 13:8).

When the chair broke

P.C. Beeke, Middelburg

Het verhaal hieronder stond in The Young People's Magazine (zeg maar de "Daniël" van de Free Presbyterian Church in Schotland). Met een advies voor jou.

Long ago a man called William Dickins was working high up above the ground. He was repairing the very tall steeple of a church. As he worked, he was sitting on a kind of chair that was tied to the steeple. Suddenly William's chair broke and there was nothing to stop him from falling all the way down to the ground. But as he fell, he knocked against two stones which formed part of the church. He sent them tumbling down to the

ground. But when he hit them he broke his leg and his foot. And still he felt falling. His brother Daniel was with him at the church. Daniel heard William cry out as he fell: 'Lord, have mercy upon me.' William was obviously very frightened. He needed help from the only one who could help him, and that was God.

Did God help William? Yes, He did. Of course, William hurt himself badly, but surprisingly he was not killed. Indeed, William lived till he was 73 years old. What happened then? I do not know. But what I do know is that he went either to heaven or to hell. And I know something else: if William trusted in Christ Jesus, he went to heaven.

I hope he went on to pray like the man

Jesus speaks about in Luke 18:13. This was the man who said, 'God be merciful to me a sinner'. It is a good prayer for you to use too.

steeple = toren; tied = vastgebonden; tumbling = tuimelend; hit = raakte; obviously = duidelijk; frightened = bang; hurt = pijn doen; prayer = gebed.

MAARTEN LUTHER

*een trouwe
dienstknecht van God*

H. van Dam

Twee wagens verlaten de stad Worms. Luther gaat met enkele vrienden weer terug naar Wittenberg.

Een broer van Luther is er ook bij. Twintig ruiters beschermen hen. De keizer had hem een vrijgeleide beloofd. En wat de keizer beloofd had, doet hij ook. Roomse vijanden hadden tegen de keizer gezegd dat hij zijn belofte niet hoefde te houden. Dat is die ketter niet waard! De keizer kon hem beter direct in de rijksban doen en hem laten oppakken en doden. Maar dat doet de keizer niet. Hij houdt zijn belofte. Wel zal hij na enkele weken Luther in de

ban doen. Dan mag Luther door iedereen worden gedood. Niemand mag hem dan meer beschermen. Voordat Luther vertrekt uit Worms, fluistert iemand hem in het oor: 'U moet maar niet schrikken als er onderweg iets zal gebeuren...'

Ja, er zal iets gaan gebeuren. Want keurvorst Frederik de Wijze weet dat Luther in groot gevaar is. Ook al is hij nog niet in de rijksban gedaan, zijn Roomse vijanden loeren nu al op hem...

Luther moet verdwijnen, denkt Frederik. Hij moet een lange tijd ergens verstopt worden. En niemand mag weten, waar hij is. De mensen moeten denken dat er een aanslag op hem is gepleegd. Dan

zullen de vijanden hem niet langer meer zoeken. Daarom heeft de keurvorst een plan bedacht en zijn dienaren zullen het uitvoeren.

Op de tweede dag van de terugreis laat Luther de vrijgeleide van de keizer weer teruggaan. Nee, hij is niet bang. Als de twee wagens door een stad komen, worden ze feestelijk ingehaald. Luther en zijn vrienden mogen in het klooster slapen. De volgende morgen vraagt de abt van het klooster of hij in de kloosterkerk preken wil. Dat doet hij natuurlijk graag. De volgende dag komen ze in Eisenach aan, een bekende stad voor Luther. Een menigte burgers haalt hem ook daar juichend in.

vervolgverhaal

38

Boekennieuws

"Terug naar de Reformatie?! Gesprekken over 500 jaar Reformatie", Adriaan van Belzen, uitg. Om Sions Wil, Alblasserdam, 230 blz.; € 19,95.

Terug naar de Reformatie?! Gesprekken over 500 jaar Reformatie

Adriaan van Belzen, schrijver van verschillende interviewbundels, heeft opnieuw een serie gesprekken gepubliceerd. Dit keer rond de herdenking van 500 jaar Reformatie. In tien gesprekken stelt Van Belzen fijngevoelig allerlei zaken rond de Reformatie aan de orde. De spits ligt bij de waarde van de Reformatie voor de kerk van nu. Zo komen steeds de 95 stellingen van Luther aan de orde, maar ook de verhouding tussen de Reformatie en de Nadere Reformatie, de plaats van de belijdenis in de prediking en dwalingen en ontwikkelingen uit de tijd na de Reformatie. Zo krijgt de lezer een aardig beeld van hoe er in de gereformeerde gezindte wordt gedacht.

De gesprekspartners - waaronder zeven predikanten - komen uit de rechterflank van de gereformeerde gezindte. Uit onze gemeentekring zijn dat de predikanten W. Harinck en J.W. Verweij en mevrouw C.J.J. Clements. Dat een vertegenwoordiger vanuit de Gereformeerde Gemeente in Nederland ontbreekt, zal wel een praktische reden hebben gehad.

Uit de gesprekken blijkt dat aan het erfgoed van de Reformatie - de rechtvaardiging van de goddeloze - nog steeds veel waarde

wordt gehecht. Ook wordt de verhouding tussen de Reformatie en Nadere Reformatie en het puritanisme positief geduid. In verschillende gesprekken komt naar voren dat het een worsteling is om de heiligmaking een plek te geven in de prediking. In het omgaan met vragen uit het kerkelijk leven, zoals kanselruil en belijdenis doen, worden verschillen zichtbaar.

Van Belzen schrijft voorafgaand aan de interviews een korte inleiding, maar een evaluerend slot ontbreekt. Helaas blijft de 'opbrengst' van deze gesprekken hierdoor wat onduidelijk. Echter, ondanks dit, voor wie op de hoogte wil blijven van de ontwikkelingen op het kerkelijk erf, van harte aanbevolen.

J.N. Mouthaan, Veenendaal

"Essenties van dienend leiderschap", Jan Kloosterman; uitg. De Banier, Apeldoorn; 203 pag.; € 18,95.

Essenties van dienend leiderschap

Jan Kloosterman heeft een boek geschreven over "Essenties van dienend leiderschap". "Relationeel leidinggeven voor iedereen", zo luidt de ondertitel. Kloosterman studeerde bedrijfskunde en volgde diverse onderwijskundige opleidingen. Hij is directeur Onderwijs op de Jacobus Fruytier Scholengemeenschap. Deskundigheid op dit terrein en werkervaring komen in het boek tot uitdrukking. Kenmerkend is dat Kloosterman een christelijke visie geeft op de zaken die hij bespreekt. Beter: christelijk geloof en christelijke levensovertuiging en vakkundige weergave weet hij geheel te verweven. Het Bijbels mensbeeld, de plaats van het gezag en van de Bijbel als Bron, het onderwijs van Christus, zulke wezenlijke zaken doortrekken het boek. Het relationele in het leidinggeven is wel het centrale thema. Allerlei facetten komen dan aan de orde. Leidinggeven en leiding blijven ontvangen. Luisteren en dan uitluisteren zodat er sprake kan zijn van echt begrijpen. Dat doet contact ontstaan. Integriteit, transparantie, zelfvertrouwen, present zijn. Steeds worden de zaken Bijbels benaderd en in de werkelijkheid van het leven geplaatst. 'Wie in dienst treedt van een organisatie of onderneming met een missie of visie, dient zich daardoor te laten gezeggen'. En: 'Aan het geven van inhoudelijke respons gaat wat vooraf. Het gaat om het besef van wederzijdse kwetsbaarheid in relationeel contact. Dit gegeven vraagt om een basis van respect'. En ook: 'Stil zijn voor God en aandacht geven

als respons op Zijn Woord is een onmisbare basis voor leidinggeven. Het gaat om aandacht voor de ander omdat Hij omziet naar deze gebroken wereld'.

Het boek is vakkundig geschreven vanuit christelijk perspectief. Mij lijkt de benadering wel wat idealistisch. Gebrokenheid en weerbarstigheid lijken me in de praktijk vaak tastbaar aanwezig. Maar inderdaad, dan is de leider er om idealistisch en realistisch (te proberen) leiding te geven. De schrijver steekt sterk in op de persoonlijke benadering. De zakelijke benadering wordt genoemd, maar niet uitgewerkt.

Er zijn ook wel vragen te stellen. Er zijn toch ook goede leiders die niet-christelijk zijn? In Gods algemene goedheid komt dat voor. En: een kind van God is toch nog niet bijna automatisch een goede leider? Samenvattend: een leerzaam en deskundig boek over christelijk leiderschap.

ds. P. Mulder, Geldermalsen

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Alblasserdam en Nieuwerkerk (Zld),
ds. G. van Manen te Elspeet;
Te Kapelle-Biezelinge,
ds. J. van Rijswijk te Aalburg;
Te Oostkapelle,
ds. W. Visscher te Amersfoort;
Te Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. P.G. Heijkamp te Emmeloord;
Te Scherpenisse,
ds. C. Sonneveld te Krabbendijke;
Te Urk, ds. J. van Laar te Rijssen-West.

Bedankt:

Voor Barendrecht,
ds. J. van Laar te Rijssen-West.
Voor 's-Gravenpolder,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer.

REACTIE GEVRAAGD

Wil de predikant die op woensdag 31 januari 2018 een weekdienst in Oude-Tonge hoopt te vervullen, contact opnemen met ouderling W. van der Sluijs, tel. 0187-64 24 60. Bij voorbaat hartelijk dank.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente
Oude-Tonge

DANKBETUIGING

Ik wil iedereen hartelijk danken voor de brieven, kaarten, mails enz. die ik mocht ontvangen ter gelegenheid van mijn 25-jarig ambtsjubileum. Het heeft mij, mijn vrouw en kinderen erg goedgedaan. De Heere komt alle dank en eer toe!

Hartelijke groet van fam. ds. J.B. Zippro

VERGADERING CLASSIS GOUDA

Op vrijdag 6 oktober is er een vergadering van de classis Gouda in de Vredekerk van de gemeente Zoetermeer. De vergadering begint om 19.15 uur.

CATECHISATIE OP PABO TE GOUDA

Zoals gebruikelijk wordt ook dit jaar op de PABO te Gouda catechisatie gegeven. De lessen worden gegeven door ouderling J.J. Grandia op dinsdag van 17.00-18.00 uur in collegezaal 2.08. De eerste les heeft inmiddels plaatsgevonden.

BEVESTIGING EN INTREDE DS. S.W. JANSE TE RIJSSSEN-ZUID

Woensdag 30 augustus was voor Rijssen-Zuid

een heugelijke dag. In de middagdienst werd ds. S.W. Janse door onze consulent ds. J. van Laar bevestigd als predikant van onze gemeente. Ds. Van Laar had als tekst Titus 2:15: 'Spreek dit, en vermaan, en bestraf met allen ernst. Dat niemand u verachte'. Ds. Van Laar schreef onder deze woorden: het spreken van de gezonde leer. Ten eerste wat te spreken en ten tweede hoe te spreken.

Paulus, die de brieveschrijver is aan Titus, heeft deze brief geschreven toen Titus werkzaam was op het eiland Kreta. En daar moesten ouderlingen worden aangesteld wat nog niet gebeurd was. Paulus gaat aangeven hoe er een gezond christelijk, kerkelijk leven kan zijn. Hij gaat aangeven hoe de gemeente opzicht moet hebben op elkaar. Maar ook hoe zij zich moeten gedragen.

Titus moest in het onderwijzen een voorbeeld zijn en daarom niet alleen een gezond leven leiden maar juist ook de gezonde leer verkondigen. Dat moet het hoofddoel, ook van ds. Janse zijn. De gezonde leer, dat is de leer die naar de godzaligheid is. Onderwijst, verwachende en gegeven, kort samengevat: Predikende de zonde aanwijzen. De gerechtigheid, de Redder aanwijzen en hoe nu iemand die het totaal verzondigd heeft, hoe die de weg tot de Redder kan ontvangen. Zo heeft Paulus in drie verzen geschreven hoe die gezonde leer die naar de godzaligheid is, moet zijn. En te spreken in alle ernst. Dat is bevel of autoriteit. Spreek als een gezant Gods, Wiens bevelen gij met ernst moet voordragen. En bestraf, naar de regels van Schrift en belijdenis, met liefde en alle ernst, dat niemand u verachte. Na de prediking verbond ds. Janse zich met een duidelijk "Ja ik, van ganser harte" aan onze gemeente.

In de toespraak tot ds. Janse wees ds. Van Laar op de dienaar en zijn Meester. Want die Meester zal Zijn dienende knecht niet muilbanden. Maar die zal Hij geven om met opening dat Woord te mogen spreken. Ds. Van Laar wenste onze dominee van harte toe dat hij onder ons gesteld mocht worden als een rover van de hel en als een dienaar van de Meester. Na deze bemoedigende woorden werd ds. Janse staande toegezongen Psalm 17:3. Hierna werd de dienst afgesloten met het zingen van Psalm 25:7.

In de avonddienst deed ds. Janse intrede met de tekst uit Johannes 4:4. 'En Hij moest door Samaria gaan'. Ds. Janse vatte deze woorden samen in: Jezus komt naar Samaria.

Allereerst vanwege Gods welbehagen en ten tweede voor één zondares. De Samaritaanse vrouw zat niet te wachten op een ontmoeting met Christus. Ze zat niet te wachten op de komst van de Zaligmaker en het is daarom een bijzondere ontmoeting. De Heilige spreekt met een onheilige. Dat is een wonder. Hij mocht heenwijzen. Hij mocht van Zich afwijzen. Hij kon niet anders en Hij wilde niet anders, Hij doet niets liever. Hij gaat in Zijn opzoekende zondaarsliefde deze vrouw aan Zijn voeten brengen. Opzoekende zondaarsliefde, dat zal de boodschap zijn van zondag op zondag. Eenzijdig bij Hem vandaan. Na de intredeprediking volgden de gebruikelijke toespraken. Namens de PS-Oost en Classis Rijssen sprak ds. A. Schreuder, namens de plaatselijke kerken ds. C.L. Onderdelinden. Daarna verwelkomde burgemeester A. Hofland dominee en mevrouw Janse in de gemeente Rijssen-Holten. Tenslotte sprak ouderling H. Nijssink namens kerkenraad en gemeente een hartelijk woord van welkom. Onze dominee werd staande toegezongen Psalm 134:3. Tot slot zongen we Psalm 138:4 en legde ds. Janse voor het eerst als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente. Het was een mooie en indrukwekkende dag. We hebben het als een hoogtijdag in ons kerkelijk leven ervaren. De Heere liet Zich, onverdiend, niet onbetuigd.
J.W. Rietman, scriba

BEVESTIGING/INTREDE KANDIDAAT DS. J.B. HUISMAN TE ERMELO

Op woensdagmiddag 6 september werd kandidaat J.B. Huisman bevestigd tot predikant van Ermelo. De bevestigingsdienst werd geleid door ds. P. Mulder rector Theologische School. Als tekst voor de bevestiging nam hij 1 Petrus 5:2a: 'Weidt de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzicht daarover'. Ds. Mulder nam als thema: 'ambtelijk werk opgedragen'. Hij onderscheidde hierbij: (1) 'In de kudde Gods' en (2) 'tot herderlijke arbeid'. Ds. Mulder wees erop dat de gemeente des Heeren gekocht is met Zijn bloed. De bediening der verzoening moet daarom voortgang hebben. Hij riep de jonge predikant op de mensen - waaronder u woont (de kudde Gods) - hartelijk te nodigen de Heere te zoeken en hen ook op hun verantwoordelijkheid te wijzen. Hij trok een vergelijking met de goede Herder, Jezus Christus. Hij zoekt en beschermt het verlorene. Hij zoekt zondaren en zal ze toebrengen. De opdracht is de kudde Gods te weiden, opzicht erover te hebben. Schapen hebben een put nodig. Leid ze tot de Bron. Nadat op de vragen uit het bevestigingsformulier plectig 'Ja, ik van ganser harte'

had geklonken, werd tijdens het zingen van een psalm een geopende Bijbel boven de geknielde kandidaat gehouden. Aan de hand-oplegging namen naast de bevestiger deel de predikanten G.J. van Aalst, G. Clements, F. Mulder, W. Visscher, A. Verschuure en ouderling A.C. Duifhuizen.

's Avonds deed ds. J.B. Huisman intrede vanuit Exodus 13:21, 22: 'En de HEERE toog voor hun aangezicht, des daags in een wolkkolom, dat Hij hen op den weg leidde, en des nachts in een vuurkolom, dat Hij hen lichtte, om voort te gaan dag en nacht. Hij nam de wolkkolom des daags, noch de vuurkolom des nachts niet weg van het aangezicht des volks.' Hij vatte zijn intredetekst samen in het thema 'Israël wonderlijk geleid' en stond stil bij (1) Gods tegenwoordigheid, (2) Gods genade en (3) Gods trouw.

Ds. Huisman schilderde de omstandigheden van het volk Israël na de uittocht uit Egypte en van Mozes, de leider van het volk. Mozes wist hoe de Heere hem deze taak gegeven had. Hij was afgezonderd en wilde de Heere volgen, ook al wist hij niet waarheen. Door de wolkkolom en de vuurkolom wees de Heere de weg. Ds. Huisman gaf aan hoe de Heere de gemeente van Ermelo op eerste Pinksterdag op zijn hart gebonden had. Na het beroep heeft de Heere dat nog een keer helder vanuit Zijn Woord bevestigd. 'Toen kon en wilde ik niet anders dan het beroep aannemen.' Een wolkkolom was een zeldzaamheid in de woestijn. Deze wolk strekte zich uit over het gehele volk, bewaarde het volk en ging net zo snel als het kind dat het langzaamst liep. Zoals de Heere toen voor Zijn volk zorgde, zo zorgt de Heere nu voor ons door de verkondiging van Zijn Woord. Ds. Huisman wees voorts op het vuur in de wolkkolom. Vuur is het teken van Gods heiligheid en rechtvaardigheid. De hitte van het vuur werd bedekt door de wolk. Dit wijst op de Engel Gods, op Christus. Het is daarom nodig dat Christus gestalte krijgt in ons leven. Waarom? Door de zonde zijn we eigen leidsman geworden, we moeten uitgeleid worden, we moeten wederom geboren worden. Dit kan omdat God van eeuwigheid vredesgedachten had: het welbehagen Gods. Het is een wonder dat de Heere nog steeds Zijn Woord geeft. Hij stuurde opnieuw een knecht. Ds. Huisman riep allen op te buigen en te bukken voor deze God. 'Het is mijn hartelijke wens de Heere te volgen en u Zijn Woord te prediken.' Hij besloot met de wens en het vertrouwen: 'Hij geve veel onderwijs vanuit Zijn Woord en de Kerk des Heeren komt thuis, door U alleen.' Daarna bedankte ds. Huisman met hartelijke woorden zijn bevestiger, alle betrokkenen van de Theologische School, de consulent, de aanwezige predikanten, weduwe Melis en andere predikantsweduwen. Ook bedankte hij zijn familie en velen uit Ermelo.

Vervolgens werd de nieuwe predikant toegesproken door ds. F. Mulder namens de classis Barneveld en de particuliere synode Oost, ds. A. Schreuder namens de Theologische School, ouderling F.N. Snoek (oud gereformeerde gemeente Ermelo) namens plaatselijke kerken, student M. Blok namens de studenten en tenslotte door ouderling Duifhuizen namens kerkenraad en gemeente. Hij heette de nieuwe predikant en zijn gezin hartelijk welkom en sprak er zijn verwondering over uit dat de Heere opnieuw een knecht aan Ermelo wilde toeschikken. Nadat ds. Huisman alle sprekers had bedankt, legde hij voor de eerste maal de zegen op de gemeente.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Ermelo

VERSLAG VERGADERING CLASSIS BARNEVELD 15 SEPTEMBER 2017

Opening. Namens de roepende kerk van Scherpenzeel opent ds. A. Verschuure op de gebruikelijke wijze de vergadering. De volgende gebeurtenissen worden gememoreerd. Ede: Ouderling E. van Veldhuizen mocht op 14 april gedenken dat hij 25 jaar geleden voor het eerst als ouderling is bevestigd in Sint Annaland. Nadien mocht hij dienen in Veenendaal en nu in Ede.

Kootwijkerbroek: Ds. G. Beens mocht op 15 maart herdenken dat hij 12,5 jaar predikant was en ook 12,5 jaar aan de gemeente van Kootwijkerbroek verbonden is.

Uddel: A. Mouw was op 8 april 40 jaar diaken. Op 15 september 2017 (heden) is het 35 jaar geleden dat emeritus-predikant G. Mouw mag herdenken dat hij in Genemuiden als predikant werd bevestigd.

Wageningen: Op 8 augustus is diaken Jan van den Brink overleden op de leeftijd van 70 jaar. Op 15 maart mocht diaken C. van Wolfswinkel herdenken dat hij 25 jaar geleden in het ambt is bevestigd.

Vervolgens staat de preses stil bij het voorgelezen Schriftgedeelte.

Moderamen. De samenstelling van het moderamen is als volgt: ds. A. Verschuure (preses), ds. B.J. van Boven en ds. H. van der Heiden (assessoren), K. Karels (scriba) en J.M. van Koeveringe (quaestor).

Kerkvisitatie. Alle gemeenten hebben in de afgelopen zomer kerkvisitatie gehad. De preses vat kort samen wat in de verslagen naar voren is gekomen. Opgemerkt mag worden dat in alle gemeenten sprake mag zijn van rust. Er is beslag onder de prediking van het Woord. De Heere werkt nog in de harten van hoorders en ook mag Gods volk nog geoefend worden. Vele gemeenten maken gebruik van de nieuwe catechisatiemethode van Hellenbroek of de Heidelbergse Catechismus, die in de afgelopen jaren in opdracht van de Generale Synode is ontwikkeld. Het is verblijdend

dat deze methode in korte tijd een plaats heeft mogen krijgen in de gemeenten. Ook zorgen komen uit de verslagen naar voren. In bijna alle, gemeenten zijn er zorgen over jongelui die niet tot het doen van openbare belijdenis komen. Sommigen daarvan verzuimen ook de catechisaties en zelfs de kerkdiensten. Hier ligt een grote zorg. Ook stemt de toenemende wereldgelijkvormigheid onder oud en jong tot grote droefheid. Nochtans, 'de Heere zendt goedertierenlijk Zijn knechten.' Dat mag ook worden opgemerkt. De Heere gaat door met zijn eigen werk.

Consulentschappen. Door het vertrek van ds. A. Verschuure dienen de consulentschappen aan de orde te komen. Aan de gemeenten De Valk-Wekerom en Wageningen dient een nieuwe consulent toegewezen te worden. Uitgangspunt in onze classis is dat zoveel mogelijk ongewijzigd blijft. Met name voor de vacante gemeenten geeft dat gewenste continuïteit en rust. Op voorstel van het moderamen wordt besloten dat ds. M. Joosse consulent wordt van Wageningen. De gemeente De Valk-Wekerom wordt toegewezen aan ds. J.B. Huisman. Voor ds. Van Boven, consulent van Scherpenzeel, verandert er veel. Daarom wordt in herinnering gebracht dat recent is afgesproken dat een consulent van een gemeente, indien nodig, kan terugvallen op de consulent van zijn eigen gemeente. Het aanwijzen van een 2^e consulent of hulpconsulent is daardoor niet nodig.

Aanwijzen roepende kerk. De volgende vergadering van de classis zal worden samengeroepen door Uddel. De datum daarvoor is 1 december of, als er geen punten zijn, 9 februari 2018, aanvang 19.00 uur.

Sluiting. Tot slot spreekt de preses nog enkele woorden. Het was de laatste keer dat hij namens Scherpenzeel was afgevaardigd naar de classis. Daarbij spreekt hij de dank uit voor de plaats die hij in de classis Barneveld ontvangen heeft. Daarna spreekt de 1^e assessor de scheidende predikant ook nog enkele hartelijke woorden toe, waarna preses staande toegezongen wordt Psalm 20 vers 1. Ouderling Stufken van de roepende kerk eindigt vervolgens met dankgebed.

K. Karels, scriba

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2017

* Pag. 53, **PREDIKANTEN IN AMERIKA EN CANADA.**

Het adres van ds. A.A. Brugge is nu: 54-90022 Range Road 211, Lethbridge County, AB T1J 5N9, Canada.

* Pag. 66, **NAAMLIJST DEPUTATEN ENZ.**

De juiste adresgegevens enz. van P.D. Qualm zijn: Larikserf 52, 8072 MC Nunspeet, tel. (0341) 253677, e-mail: pdqualm@kliksafe.nl

Berichten

REGIO-AVOND BOND VAN VROUWENVERENIGINGEN TE RIJSSSEN

De Bond van Vrouwenverenigingen organiseert op donderdag 12 oktober een regio-avond in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Rijssen-Zuid. Aanvang: 19.30 uur. Spreker: ds. A. Verschuure over "Lessen uit Zarfath". Leiding: ds. J. van Laar.

REGIONALE ZENDINGSMIDDAG TE AMERSFOORT

Regionale zendingsmiddag op zaterdag 14 oktober, van 14.00-18.00 uur, in het gebouw van het Hoorbeeck College te Amersfoort, Utrechtseweg 230, met presentatie door ZGG over zendingswerk in Cambodja, workshops van MAF en Wycliffe en zang door verschillende koren. Voor meer informatie kunt u contact opnemen via zending@gergemamersfoort.nl of kijk op www.gergemamersfoort.nl/nieuws

VERKOPINGEN

Ede

Tweedehands kledingbeurs op donderdag 5 oktober, van 9.00-10.30 uur en van 19.30-20.30 uur, in de Petrakerk van de Gereformeerde Gemeente te Ede. De opbrengst is voor aflossing schuld Petrakerk.

Kampen

Verkoop/gemeentedag op zaterdag 7 oktober, van 10.00-15.00 uur, in het gebouw van de Pieter Zandt scholengemeenschap te Kampen, Kamperstraatweg 1A. De opbrengst is o.a. voor zending en evangelisatie.

Moerkapelle

Verkoop door de vrouwenvereniging 'Tryfosa' te Moerkapelle op vrijdag 6 oktober, van 15.30-20.30 uur, in het atrium van Beth-San te Moerkapelle, Wilde Veenen 1. Opening om 15.15 uur. De opbrengst is t.b.v. zending en evangelisatie.

Poortvliet

Verkoop door de vrouwenvereniging 'Tryfena' te Poortvliet op donderdag 5 oktober, van 15.00-17.00 uur en van 19.00-20.30 uur, in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente.

Puttershoek

Verkoop door de vrouwenvereniging 'Wees en zegen' te Puttershoek op zaterdag 7 oktober, van 10.00-14.00 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente. De opbrengst is t.b.v. zending en evangelisatie.

tober, van 10.00-14.00 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente. De opbrengst is t.b.v. zending en evangelisatie.

Ridderkerk

Herfstfair op zaterdag 7 oktober, van 10.00-15.00 uur, in en rond het verpleeghuis Salem te Ridderkerk, Vlietlaan 2. De opbrengst is bestemd voor het aanschaffen van een beweegtafel voor de bewoners van het verpleeghuis.

Scherpenzeel

De in De Saambinder van 21 september aangekondigde verkoping op 30 september door de vrouwenvereniging 'Dorcas' te Scherpenzeel kan **geen** doorgang vinden.

Terwolde-de Vecht

Verkoop door vrouwenvereniging "Thuisfront" te Terwolde-de Vecht op vrijdag 6 oktober, vanaf 15.00 - ± 20.00 uur, in de zalen van de kerk van de Gereformeerde Gemeente. De opbrengst is o.a. voor de zending en landelijke evangelisatie.

Yerseke

Actie- en snuffelmarkt op zaterdag 7 oktober, van 10.00-16.00 uur (opbodverkoop om 11.00 en 13.15 uur), op de locatie loods Steketee Yerseke b.v., ingang via Industrieweg te Yerseke. De opbrengst is t.b.v. bouw nieuwe kerk.

ZANGBIJEENKOMSTEN

Barendrecht

Zangavond op zaterdag 7 oktober, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Barendrecht, m.m.v. het jong mannenkoor 'Jubilate', het gemengd koor 'Vox Humana' en organist Jan Peter Teeuw. Meditatie: ds. A.J. de Waard. Collecte t.b.v. diaconaal gastenhuis de Oase te Ouddorp.

Bodegraven

Zangavond met en voor mensen met een beperking op zaterdag 7 oktober, aanvang: 19.00 uur, in de Dorpskerk te Bodegraven, Oude Markt 1, m.m.v. het Sebanjakoor, Maarten van Dijk, orgel, Geraldine van Hell, dwarsfluit en meisjessopraan Noortje Colijn. Collecte t.b.v. Helpende Handen en Siloah.

Enkhuizen

Psalmzangavond (met veel samenzang) op vrijdag 6 oktober, aanvang: 19.30 uur, in het

kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Enkhuizen, m.m.v. het kinderkoor en verschillende instrumentalisten. Algehele leiding ds. G. Heijkamp. Collecte t.b.v. schulddeeling.

Heusden

Koor- en samenzangavond op zaterdag 7 oktober, aanvang: 19.30 uur, in de Grote- of Catharijnekerk te Heusden, m.m.v. het mannenkoor 'DEV' uit Werkendam, organist Jaap Boer, het jongerenkoor 'Cantilena' uit Werkendam en organist Anton de Raad. Algehele leiding: evangelist H.J. van den Boogaart. Collecte t.b.v. evangelisatiepost Tilburg en ter bestrijding van de onkosten.

Ridderkerk-Slikkerveer

Zangavond op zaterdag 7 oktober, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente, m.m.v. het jeugdkoor 'Benjamin', organist Wim Boogaard, het jongerenkoor 'Laudate Deum', organist Jan Rozendaal, het gemengd koor 'Hammaäloth' en organist Arjan Kuiper. Algehele leiding: ds. B. van der Heiden. De opbrengst is t.b.v. de Theologische School.

Rotterdam

Psalmkoorzangavond die het gemengd koor Laus Deo van de Gereformeerde Gemeente van Rotterdam-C op zaterdag 7 oktober organiseert, voor de laatste maal in de Boezem-singelkerk. Naast dit koor werken hieraan ook mee: het Ridderkerks mannenkoor en Bert Roest, orgel. Spreker: student H.J. Agteresch. Aanvang: 19.30 uur. Collecte t.b.v. de Theologische School.

Rotterdam

Op zaterdag 14 oktober wordt er een psalmzangochtend (met CD-opname) voor en met onze gehandicapten gehouden in de Thaborkerk van de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-IJsselmonde. Zij mogen ook zoveel mogelijk zelf doen (dirigeren, collecteren, alleen zingen enz.).

Leiding: ds. C. van Krimpen. Orgel: Pieter Heykoop. Om 10.00 uur is er inloop met koffie. Aanvang: 10.30 uur. Sluiting: ongeveer 12.45 uur. Bij vertrek wordt een broodje aangeboden om mee te nemen. Collecte voor de onkosten.

Westzaan

Zangavond in de Grote Kerk te Westzaan, Kerkbuurt 37, m.m.v. mannenensemble 'Espressionne', samengesteld vrouwenensemble, Bastiaan Stolk, orgel, en vier verschillende

instrumentalisten. Opening en sluiting door ds. W.A. Zondag. Entreprijs € 5,- p.p. t.b.v. renovatie kerk Gereformeerde Gemeente.

Zaltbommel

Koor- en samenzangavond op 7 oktober. aanvang: 19.30 uur, in de St. Maartenskerk te Zaltbommel, m.m.v. mannenkoor Rehoboth, jongerenkoor Laudate Deum, Marcel van de Ketterij, orgel

en Noortje Middelkoop, panfluit. Opening meditatie en sluiting door ds. J.W. Verweij. Collecte t.b.v. de onkosten.

TOOGDAG GBS IN BARNEVELD

De Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) belegt op zaterdag 14 oktober haar 52^e toogdag. Plaats van samenkomst is kerkgebouw 'De Hoeksteen' van de Gereformeerde Gemeente in Nederland, Vellerselaan 1 te Barneveld.

De morgenbijeenkomst begint om 10.30 uur. De opening wordt verzorgd door ds. A.C. Rijken uit Gameren, voorzitter van de GBS. Daarna hopen ds. A. Verschuure uit Scherpenzeel en ds. A. van Voorden uit Opheusden te spreken. De pauze duurt van 12.30 uur tot 14.00 uur. Tijdens de middagbijeenkomst hopen ds. A.F.R. van de Veen uit Utrecht en ds. I.J.R. Bijl uit Vriezenveen te spreken. Ds. Bijl verzorgt ook de sluiting.

Kerkdiensten

ZONDAG 1 OKTOBER 2017

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasterdam 9.30 uur ds. J. Mijnders en 14.30 uur ds. J. Schipper; Amsterdam 18.00 uur ds. H. van der Heiden; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 15.00 uur ds. W. Harinck; Bodegraven 10.00 uur ds. H. Paul en 18.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Capelle a/d IJssel-West 19.00 uur ds. M.H. Schot; Delft 10.00 en 18.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Den Helder 16.00 uur ds. A. Verschuure; Deventer 18.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Dordrecht 19.00 uur ds. B. Labee; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. S.W. Janse; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. W. Visscher; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 14.00 uur ds. D.W. Tuinier; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 15.30 uur stud. M. Blok; 's-Gravenpolder 18.00 uur ds. W.A. Zondag; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. J. Schipper en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; Hoedekenskerke 10.00 en 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Hoofddorp 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Hoogeveen 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Hoogvliet 19.00 uur ds. H. Brons; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur stud. H.J. Agteresch; Kamperland 15.00 uur ds.

A.P. Baaijens; Kapelle-Biezeling 18.00 uur ds. A.J. de Waard; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. J.S. van der Net; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.S. van der Net; Lelystad 18.30 uur stud. H.J. Agteresch; Lisse 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Meliskerke 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Mijdrecht 19.00 uur ds. M. Joosse; Moerkapelle 9.30 uur ds. J. Driessen en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Hoogerland; Nieuwer ter Aa 10.00 en 15.30 uur ds. G. Pater; Nieuwerkerk 14.30 uur ds. D. de Wit; Nijkerk 9.30 uur ds. H. van der Heiden en 18.30 uur ds. A. Schot; Nisse 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Oostburg 10.00 uur ds. C. Harinck; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. W.A. Zondag; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Verschuure; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur stud. M. Blok; Poederloijen 14.30 uur ds. P. Mulder; Poortvliet 14.30 uur ds. K. Boeder; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Rotterdam-Centrum 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. H.A. van Zetten en 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Scherpenisse 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Slidrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 18.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse

16.00 uur ds. W. Silfhout; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Terneuzen 18.30 uur ds. G.J. Baan; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. J. van Laar; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. B. van der Heiden; Utrecht 10.00 uur ds. J.J. van Eckveld en 18.30 uur ds. G. Pater; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 15.30 uur ds. H. van der Heiden; Wierden 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. G.J. Baan en 18.00 uur ds. C. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. W. Silfhout; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 3 OKTOBER 2017

Ede 19.30 uur ds. M. Joosse; Kortgene 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Soest 19.30 uur ds. A. Schreuder.

WOENSDAG 4 OKTOBER 2017

Barneveld-Centrum 14.30 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Benthuizen 19.30 uur (GBS-dienst) ds. J. Schipper; Dordrecht 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Herkingen 19.30 uur ds. G. Pater; Hilversum 19.45 uur ds. D. de Wit; Hoofddorp 19.45 uur ds. F. Mulder; Kruiningen 19.30 uur (voor de zending) ds. C. van Ruitenburg; Meeuwen 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Middelharnis 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Nijkerk 19.30 uur (GBS-dienst) ds. B.J. van Boven; Nisse 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Ridderkerk 19.30 uur ds. P. Mulder; Rijssen-West 19.30 uur ds. J. van Laar; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Scherpenisse 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Stolkwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker; Westzaan 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Woerden 19.30 uur (voor de zending) ds. W.A. Zondag.

DONDERDAG 5 OKTOBER 2017

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. J. van Laar; Mijdrecht 19.30 uur (Tegenstrijdige vermelding) ds. A.T. Huijser; Nieuwer ter Aa

19.45 uur ds. G. Beens; Ooltgensplaat 14.30 uur (huw.bev.) ds. P.D. den Haan; Ouddorp 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Poederloijen 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Poortugaal 19.30 uur ds. A. Verschuure; Waarde 19.30 uur (GBS-dienst) ds. C. Sonneveld; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. A. Schot; Zeist 15.15 uur (huw.bev.) ds. J.J. van Eekveld.

VRIJDAG 6 OKTOBER 2017

Benthuizen 13.30 uur (huw.bev.) ds. H.A. van Zetten; Hendrik-Ide-Ambacht 14.30 uur (huw.bev.) ds. M.H. Schot; Kootwijkerbroek 13.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Rijssen-Zuid 13.00 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 1 OKTOBER 2017

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 (Bijbeluur) en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 11.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Dagboeken (met tekstregister achterin)
Geldig tot D.V. 31-12-2017
Zolang de voorraad strekt.

Morgengedachten deel 1
van € 24,95 **nu voor € 19,95**
Avondgedachten deel 2
van € 29,95 **nu voor € 24,95**
Samen van € 54,90 **nu voor € 44,90**

Titus Close
Zijn leven en zalig sterven
De wilde jager werd door Gods
genade van een leeuw een lam
Deel 1 á € 3,50
Roept uit aan alle stranden
Deel 2 á € 7,50
Samen van € 11,00 **nu voor € 9,90**
Deze dagboeken leveren wij franco aan u.

Boekhandel - Uitgeverij
Van Wijngaarden
Vliegersvelderlaan 15, 3771 XE Barneveld
Tel. 0342-417 335 / 06-2230 6378

Grisnich GWW
vraagt leerling stratenmakers.
Opleiding mogelijk, erkend leerbedrijf.
Voor meer informatie bel: 029 7310141

De Valk/Wekerom dichtbij BOS/HEI
mooie **vak. woning** te huur
(evt. tijdelijk), max. 4 pers.
Tel. 06-23696469/0318-461624

ONTVANG GRATIS EEN HERDENKINGSBOEK VAN DE HEIDELBERGSE CATECHISMUS!

Bent u nog geen nieuwsbrieflezer of
donateur van onze Stichting?
Meld u aan via www.svvhed.org en
ontvang dit geschenk!

**open
huis**

OORDEN
staete

115 huurappartementen in Rotterdam
www.oordenstaete.nl

5 en 7 oktober
**START
VERHUUR**

Het voormalige Avondrust
wordt momenteel grondig
gerenoveerd. Wilt u een
appartement huren in
Oorden Staete Rotterdam?
Bezoek het open huis!

Indicatie huurprijs:
€ 630 tot € 830 per maand
Lage energiekosten (label A+)

Open huis, D.V.
Do. 5 oktober 16:30-19:00 uur
Za. 7 oktober 11:00-14:00 uur

**KOM DE
MODEL-
woning
BEKIJKEN!**

Meer informatie?
010 207 58 58 (Cedrah)

Oorden Staete
Nudenoord 38
3079 ZH Rotterdam

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

KOSTER

Vanwege de pensionering van onze huidige koster zoekt de kerkenraad van de **Gereformeerde Gemeente te Capelle aan den IJssel-Middelwatering** per D.V. 1 februari 2018 een nieuwe koster voor 20 uur per week.

Informatie:

De Gereformeerde Gemeente Capelle aan den IJssel-MW telt 1080 leden en doopleden. Het kerkgebouw heeft 1000 zitplaatsen en diverse zalen.

Het takenpakket bestaat uit:

- de zorg voor de goede gang van zaken rond de eredienst;
- het in gereedheid brengen van de ruimten voor de diverse activiteiten;
- het verzorgen van consumpties tijdens vergaderingen en bijeenkomsten;
- toezicht houden op een ordelijk verloop van alle activiteiten;
- verantwoordelijkheid voor het schoonmaken en toezicht van het kerkgebouw, het omliggend terrein, het tuinonderhoud;
- uitvoeren en het laten uitvoeren van onderhoud aan de gebouwen en de technische installaties;
- het bedienen van de technische installaties;
- de coördinatie en aansturing van hulpkosteren en vrijwilligers.

Wij zoeken gegadigden die:

- belijdend lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten;
- een levensstijl hebben die onbesproken is en die in overeenstemming is met Gods Woord en de daarop gegronde belijdenisgeschriften;
- over organisatorische kwaliteiten beschikken;
- liefde voor het kerkenwerk hebben, wat de basis is voor het uitvoeren van het takenpakket;
- een goede relatie kunnen onderhouden met de kerkenraad op basis van wederzijds vertrouwen en verantwoordelijkheid;
- goed en prettig om kunnen gaan met kerkbezoekers en zeker met jongeren;
- op flexibele wijze hun werktijd kunnen indelen;
- bereid zijn in de omgeving van de kerk te (gaan) wonen;
- bereid zijn om deel te nemen aan een assessment.

Wij bieden:

- na een proefperiode een vast dienstverband;
- salariering overeenkomstig de richtlijnen van het Deputaatschap Kerkelijke Dienstverlening.

Voor vragen over het takenpakket kunt u contact opnemen met de kerkmeester diaken B. Kok, tel. 06-43011286. Uw schriftelijke sollicitatie met vermelding van gezinssamenstelling, leeftijd, opleiding, werkervaring en kerkelijke en zakelijke referenties kunt u uiterlijk D.V. 7 oktober 2017 richten aan de scriba, de heer K. Bel, per mail: k.bel@kliksafe.nl

Of per post naar: Duikerlaan 330, 2903 AC Capelle aan den IJssel.

Centraal, **in landelijk Achterberg** (Rhenen), gelegen royale (7 slaapk.) en **uiterst verzorgde vrijstaande jaren '30 woning**. Prettige locatie nabij kerken, scholen en overige voorzieningen. Perceelopp. 685m². Vraagprijs € 569.000,- k.k. Bel 0317-614375

Te huur: chalet op Bospark Dennenrhode te **Doornspijk**, voor langere periode. Tel. 06-50815210

Niet-ritmische Psalmzangavond met bovenstem

Datum: Zaterdag 14 oktober 2017

Locatie: Oude Kerk Ede

Aanvang: 19:30 / Deuren open: 19:00

Collecte t.b.v. Bonisa Zending

Leiding: Ds. J. de Bruin

Organist: René van Wendel

Toegang gratis

KERK IS VERWARMD

Te huur: gedeelte van onze woning in het buitengebied van **Kootwijkerbroek**. Ideaal voor juf of student. Per direct te aanvaarden. Tel. 06-22173481.

(Herfst)vakantie in de Duitse Pfalz? Wij verhuren twee ruime **vakantiewoningen** in de overweldigende natuur van het Nordpfälzerbergland: uitgestrekte wandel- en fietspaden in de directe omgeving, historische plaatsen (Heidelberg, Trier, Worms) op dagtocht afstand. Wij verhuren ook **fietsen!** Rust, natuur en cultuur. Info: www.beth-etham.de of tel.nr. 0049-6385-92 555 77 (Nederlandstalig)

KLEIN KLEDING
SLIEDRECHT - ZIERIKZEE
Dames-, Heren en Kinderkleding
Voor iedere gelegenheid
Shop ook online
www.KleinKleding.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

De Valk/Wekerom, dichtbij BOS/HEI, mooie **vak. woning** te huur (evt. tijdelijk), max. 4 pers. Tel. 0623696469

Genieten van de herfstgeuren en -kleuren
Rust en ruimte op de **Veluwe (Stroe)**
Zeer geschikt voor senioren (4-6 pers)
Inl. 0621420647

Vakantiewoning **Haus Irmgard**
Geschikt voor groepen tot 30 pers.
Duitsland, Hunsrück.
0049 (0)1733912483
www.hausirmgard.nl

D.V. binnenkort verschijnt:

Den loop geëindigd

Ds. B.J. van Boven, ds. A.T. Huijser en ds. A. Verschuure
Zestal preken. Overdenkingen over tweeële levenslot van de arme Lazarus en de rijke man en het uitzicht op de heerlijkheid die Jakob, Job, Simeon en Paulus mochten hebben op grond van het werk van de Borg. Vrije stoffen, lijdens-, paas- en kerststof.

Speciaal voor oudere mensen is een groter lettertype gebruikt. Zeer geschikt als uitdeelboek/eindejaarsgeschenk

17,50 Abonneeprijs 12,50

Onze enige Troost

Verklaring van de Heidelbergse Catechismus

55,- i.p.v. 65,-

uitgeverij en boekhandel
'de Ramshoorn'

Lange Vorststr. 21 Goes Tel. 0113-221909 info@ramshoorn.nl - www.ramshoorn.nl

BESTELBON

Hierbij bestellen we:

- ex. **Den loop geëindigd** à 17,50
- ex. **Den loop geëindigd** à 12,50/abonnee
- ex. **Onze enige Troost** à 55,- (intekenprijs)

Naam

Adres

Postcode

Woonplaats

Telefoonnr.

Bon, in envelop, zonder postzegel, zenden aan:
De Ramshoorn, Antwoordnummer 860,
4460 WB Goes

Voorkom teleurstelling... bestel nu!

ook in de boekhandel

GEDEELD BELIJDEN

Nieuwe interviewbundel waarin 13 predikanten ingaan op diverse onderwerpen uit de gereformeerde belijdenisgeschriften, zoals: de zekerheid van de vergeving der zonden c.q. de verkiezing van Gods kinderen, de zaligheid van jonggestorven kinderen, de noodzaak van het bevel van geloof en bekering, de plicht tot kerkelijke eenheid enz.

Aan het woord komen o.a. de predikanten: C. Harinck, D. Heemskerk, W.J. op 't Hof, M. Karens, M.A. Kempeneers en A.T. Vergunst.

368 pagina's **€ 24,99**

Adriaan van Belzen, 0342-421031 / belzen@filtnet.nl

Reformatische vereniging voor ouders bij wie tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden
www.indeknoopgebroken.nl tel. 06 - 49 499 499

Uniek in kostuums

Alle maten voorradig - Regular & slim fit

WILVORST ROY ROBSON

Benvenuto. **BOSS**
HUGO BOSS

KLEIN KLEDING Slidrecht - Zierikzee

Psychologenpraktijk Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD • angst • burn-out • depressie • faalangst • fobie • gedragsproblemen • identiteitsproblemen • lichamelijke spanningsklachten • negatief zelfbeeld • onzekerheid • opvoedingsproblemen • paniek • piekeren • PDD-NOS • relatieproblemen • slaapproblemen • somberheid • spanning • stress • syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55

E info@psychbrouwer.nl

I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

Stolk orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

www.stolkorgels.nl

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

(Leerling)

Restauratie Schilder

Door toenemende werkzaamheden zijn wij op zoek naar een (leerling) vakbekwaam schilder

De werkzaamheden bestaan uit:

- Leveren van hoogstaand schilderwerk
- Allround schilderwerk binnen en buiten voor particulieren en bedrijven
- Wandafwerking door het plakken van exclusief behang
- Wand en plafondafwerking door het spuiten van latex
- Het plaatsen van plafondlijsten en ornamenten

Spreekt deze vacature jou aan?

Neem dan contact op of stuur jou sollicitatie met cv naar onderstaand adres.

HENK VANDEN BRAND

SCHILDERSBEDRIJF / VOORTHUIZEN

De juiste kleur op huis en deur...

Nijkerkerweg 183, 3781 LA Voorthuizen
Tel.: 0342 - 47 57 59 | Mob. 06 - 53 63 60 35
schildersbedrijf@henkvandenbrand.nl

Wij zijn
op zoek
naar jou!

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?

Tel. 0418-551383

www.houtsnijwerk.nl

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie
aan kinderen, jongeren
en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

Praktijk den Uijl

psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M

2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411

06 43 85 85 08

info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Wardenburg
0418 - 65 20 39

Werkendam
0183 - 70 10 17

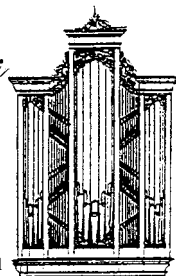
Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland
0184 - 68 38 38

H. de Jongh
D.D.E. Meliëste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637

www.orgelmakerijboogaard.nl

Nieuwbouw | Restauratie- Stem- en onderhoudswerk

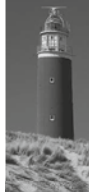
Boekhandel De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)

033-2774355

www.boekhandeldezonnebloem.nl

 De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Van Horssen bv
BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

SGV
Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen

De Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen heeft als doel individuele en collectieve voorlichting geven aan en belangenbehartiging van gemoedsbezwaarden tegen verzekeringen.

Voor € 10,00 per kalenderjaar bent u **donateur** van de stichting en steunt u haar werk. U krijgt dan de door de stichting opgestelde praktische en principiële brochures gratis toegezonden.

Ook ontvangt u enkele keren per jaar een nieuwsbrief met daarin actuele informatie.

Telefonische vragen en donateuraanmelding tijdens kantooruren:
0488 - 44 91 54, of via e-mail:
sgv.voorlichting@kliksafe.nl

 begravenisverzorging Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

 E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begravenisondernemingtreur.nl
info@begravenisondernemingtreur.nl

Begravenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

**Brand- en inbraak-
Telecommunicatie
Airconditioning
CV-onderhoud
AKTIE bv**

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

TE KOOP

Compleet ingerichte, 7-persoons recreatiewoning met berging (b.jr. 2011) op **Casa Familia Salland**.

Vianenweg 160 30 Holten.
Vraagprijs € 198.000 k.k.

Otten & Flim Makelaardij, Rijssen,
0548 - 544 333, www.otten-flim.nl

Voor een zorgzame begeleiding

 KOSTER
Begravenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Doorlopend ruime collectie nieuwe en gebruikte orgels op voorraad.

Bezoek vrijblijvend onze showroom.

Orgelcentrum Het Binnenveld
Friesesteeg 56, Rhenen, tel 0317-612010
www.orgelcentrum.nl

Colofon

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redactoren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-57773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,30 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen

(bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 14,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
T 1 905 651 2320
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

de Saambinder *Bewuste keuze*

Ds. Labee over: **Zichzelf mishagen**

Het droevige feit van 'het zondaar blijven tot de dood' kan ons heftig mishagen, maar daarmee is het toch niet nodig mijzelf te mishagen voor elke bediening van het Heilig Avondmaal?

Zichzelf beproeven

Ons oude 'Formulier om het Heilig Avondmaal te houden' schrijft na de inzettingswoorden uit 1 Korinthe 11 over de (r)echte beproeving van onszelf. Als de ware brui-
loftsgasten tot hun troost het Avondmaal begeren te houden, is vooraf onder meer nodig om daar werk van te maken. Natuurlijk in het levende besef dat we onszelf nooit kunnen brengen in de 'rechte gestalte'. Heel praktisch hebben onze vaders geschreven: 'Ten eerste bedenke een iegelijk bij zichzelf zijn zonden en vervloeking, opdat hij zichzelf mishage, en zich voor God verootmoedige'. En de reden tot dat allereerste, waartoe zich een mens moet zetten? 'Aangezien de toorn Gods tegen de zonden zó groot is, dat Hij die (eer Hij ze ongestraft liet blijven) aan Zijn lieve Zoon Jezus Christus met de bittere en smadelijke dood des kruises gestraft heeft'.

Lezer/lezeres, ik ben zo bang dat we aan die diepe klanken zo gewend zijn geraakt. Nee, ik verdenk niet de vraagsteller van oppervlakkigheid, maar in algemene zin (bij onszelf te beginnen!) is het doodschildig-zijn voor God zo weinig de beleving van de ziel. Ook na alle ontvangen genade is het keer op keer écht nodig om onszelf te mishagen in de zelfbeproeving voor het heilig sacrament. Graag wijs ik erop dat niet alleen de opstellers van bovengenoemd formulier zo spreken. Schrift en belijdenis wijzen op dat 'mishagen! In onze

Heidelbergse Catechismus, zondag 31, lezen we: 'Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld? Voor degenen, die zichzelf vanwege hun zonden mishagen (...)' Paulus spreekt in 1 Korinthe 11 vers 28: 'Maar de mens beproeve zichzelf, en ete alzo van het brood en drinke van de drinkbeker'. De kanttekening (73a) bij dat 'beproeven' luidt: 'Dat is, onderzoekte zijn gemoed en consciëntie, of hij ook in zijn hart gevoelt een recht leedwezen en droefheid over zijn zonden (...)'. Het is goed daar nog een paar woorden aan toe te voegen. Het woord 'mishagen' omschrijft het Middelnederlandsch Handwoordenboek (J. Verdam) als 'onaangenaam zijn voor iemand'. De bruid van Christus is 'onaangenaam' voor de ontmoeting met de Bruidegom. 't Is in het licht van de Heilige Schrift nog veel te zacht uitgedrukt... Als de Heilige Geest dat overdenken van alle bedreven kwaad zegent en we bij vernieuwing bij de vuile bron van al onze wanbedrijven gebracht worden, gaan we *walgen* van onszelf. Nee, niet als doel op zichzelf en ook niet om daarin te blijven steken, maar om (opnieuw) hartelijk te mogen buigen onder God en 'onze reinigmaking en zaligheid' buiten onszelf te zoeken in het geslachte Lam van God.

Behagen of mishagen

Graag wijzen we naar de aangrijpende geschiedenis van de apostel Petrus rond het verloochenen van Zijn Meester. Hij wist wel wie hij was en bleef. We kennen bijvoorbeeld zijn belijdenis: 'Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens (Lukas 8 vers 5b). Maar er zijn zoveel aanwijzingen dat hij zichzelf regelmatig behaagde. Is dat de mens (ook na ontvangen genade) niet ten voeten uit? Daarom is hij zo vaak haantje de voorste en spreekt hij zo hoog van de toren: 'Ik zal mijn leven voor U zetten' (Johannes 13 vers 37b). Totdat in die bange nacht Petrus ontdekt werd aan zijn zondaarsbestaan. Nadat hij zich - tot drie keer toe - met vloeken en zweren verklaard had een vreemde van Jezus te zijn, kraaide de haan. En na die liefdesblik van Zijn Meester, leerde de apostel zichzelf te mishagen vanwege zijn zonden en vervloeking. De Heere geve veel van die 'kraaiende hanen', juist in voorbereidingstijd... Juist dan krijgt 'het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam' (1 Petrus 1 vers 19b) waarde voor de ziel!

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

